

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Broszura pamiątkowa z okazji 60cio lecia istnienia Szkoły Hebrajskiej, im. "Talmud Tora" w Cieszynie : (1876-1936) / napisał A. Eisenstein.

Liczba stron oryginału

20

Liczba plików skanów

20

Liczba plików publikacji

21

Sygnatura/numer zespołu

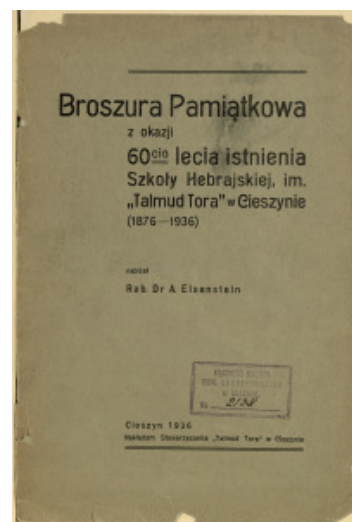
C II 005033

Data wydania oryginału

1936

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego on-line

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

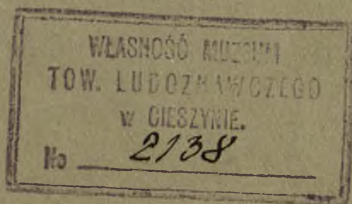
Broszura Pamiątkowa

z okazji

60^{cio} lecia istnienia
Szkoły Hebrajskiej, im.
„Talmud Tora” w Cieszynie
(1876—1936)

napisał

Rab. Dr A. Eisenstein

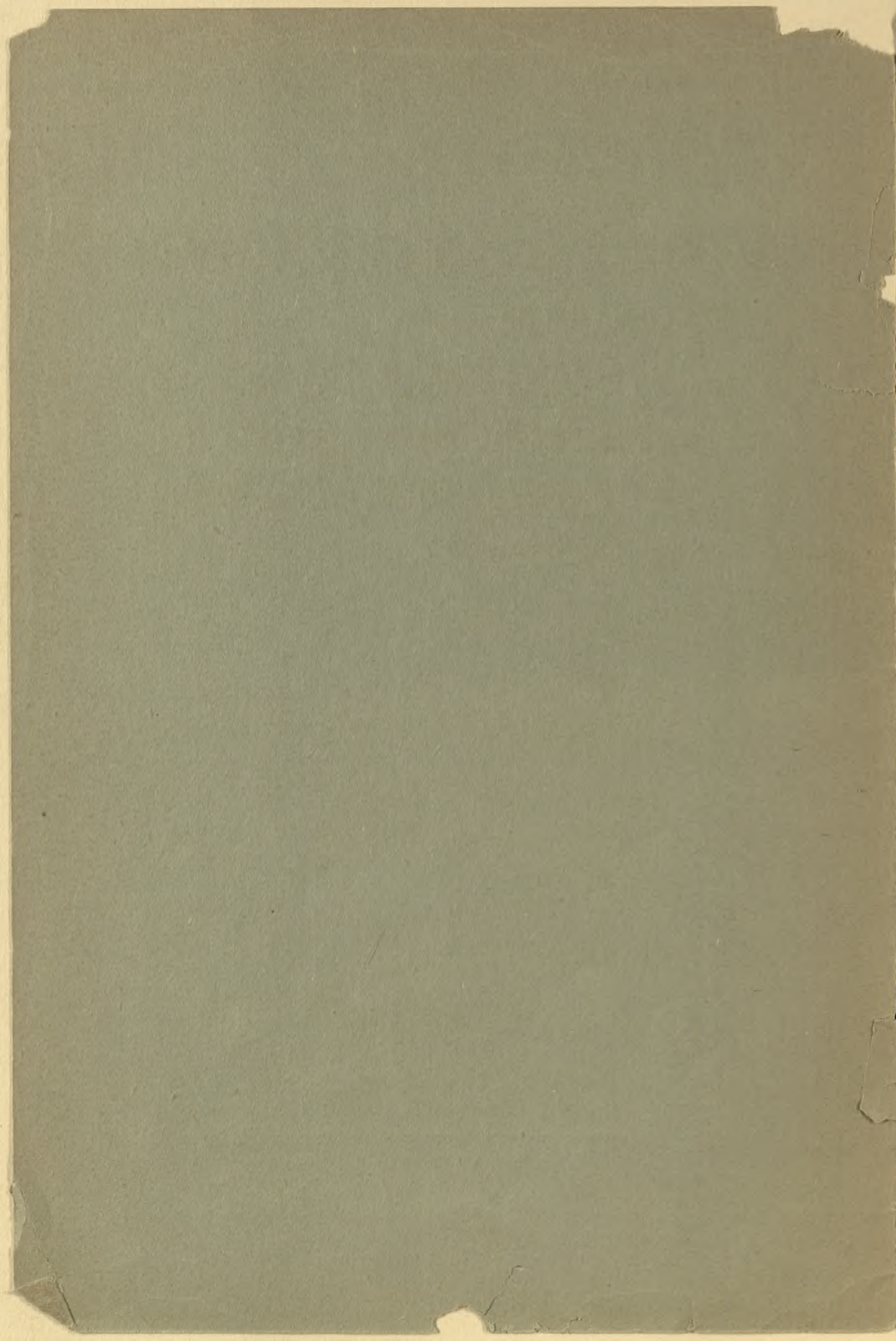

Cieszyn 1936

Nakładem Stowarzyszenia „Talmud Tora” w Cieszynie

Broszura Pamiątkowa

z okazji

60^{cio} lecia istnienia
Szkoły Hebrajskiej, im.
„Talmud Tora” w Cieszynie
(1876—1936)

napisał

Rab. Dr A. Eisenstein

Cieszyn 1936

Nakładem Stowarzyszenia „Talmud Tora” w Cieszynie

933: 373.3 118/13 SL

Broszura Pamiatkowa

z okazji

100 lat

Wojny

1914-1918

C.00503311

Red. Dr. A. Eisenstein

Drukarnia Pawła Mitreği w Cieszynie.

Przypadło mi w udziale przedstawienie dziejów cieszyńskiej szkoły hebrajskiej „Talmud Tora“ z ostatnich 60-ciu lat, t. j. z okresu, który należy do najbardziej burzliwych i przełomowych w historii świata, a też w naszej żydowskiej historii. W tych sześćdziesięciu latach — tem bardziej od czasu wojny światowej — fala dziejów tak bystro płynęła, że jeden rok drugiemu nie był równy. Co jeden budował, drugi burzył, tworząc na tej ruinie nowe idee i wcielając je w zupełnie nowe kształty, a to tylko poto, by przyszedł rok znów coś nowego w to miejsce postawił.

W ostatnich sześćdziesięciu latach runęły wszelkie koncepcje mgławicowo-kosmopolityczne na arenie międzynarodowej, a asymilatorskie wśród Żydów; wzrosło wśród ludów poczucie narodowe, a również w naszym łonie wygrzebano z pyłu wspomnień historycznych stary nasz kraj i narodowy język. Przeszły one być wyłączną domeną „młodocianych“, „nieliczących się z życiem“ utopistów, czy fantastów, a stały się realną koniecznością, „chlebem powszednim“ najbardziej realistycznych realistów i „znawców“ twardego życia.

Rzecz jasna, że te wielkie przemiany na szerokim szlaku dziejów, podobnie jak nie pominęły żadnego szczegółu życiowego, tak i naszej instytucji kulturalnej ominąć nie mogły. Prądy, nurtujące świat w ostatnich dziesięcioleciach, i na rozwoju naszej „Talmud Tory“ swoje ślady znaczyły. Ślady takie powinny się zazwyczaj skryształizować w t. zw. źródłach historycznych. Jest ich jednak mało. Zmusiło to autora do posługiwania się przy konstrukcji broszury również i „ustną tradycją“. Nie umniejsza to natomiast w niczem celu, któremu poniższe uwagi służyć mają.

Dla właściwego zrozumienia genezy „Talmud Tory“ z 1876 roku należy, na krótką chwilę, sięgnąć do historii żydowskiego szkolnictwa cieszyńskiego z przed 1876 r.

Od 1850 r.¹⁾ mianowicie istniała w Cieszynie — na etacie izraelickiej gminy wyznaniowej — dwuklasowa żydowska szkoła ludowa. Charakter tej szkoły można mniej więcej porównać z istniejącymi dzisiaj w niektórych częściach Rzeczypospolitej Polskiej szkołami żydowskimi, zwanymi „szabasówkami“, t. zn. że żydostwo w szkole ogranicza się do spoczynku sobotniego, żydowskich sił nauczycielskich i nauki religii w zakresie ustalonym przez asymilację ubiegłego stulecia. Taki typ stanowiła ówczesna cieszyńska żydowska szkoła ludowa.²⁾ W 1859 r.³⁾ z braku funduszów i odpowiedniej ilości uczniów⁴⁾ szkołę zamknięto. Na kilkakrotne upomnienia władzy — której zależało na istnieniu odrębnej szkoły żydowskiej z powodu ograniczonej ilości miejsc w powszechnych szkołach⁵⁾ — na nowo ją otworzono.⁶⁾ W 1874 r. szkoła ta miała nawet własny budynek⁷⁾, który w 1906 r. został zburzony.

Nauczycielami szkoły byli pp.: Gottlein, Goldberger, Fränkel (w 1851 r.); Chachamowitz, Schmiedl, Schwechelke (w 1853 r.); Elbogen, Rebenwurz

¹⁾ Zobacz księgę kasową izr. gminy wyzn. w Cieszynie p. t. „Kirchenrechnungscassa“, str. 3, gdzie w pozycji wydatków z 1 paźdz. 1850 r., po raz pierwszy, figurują wydatki na szkołę żydowską.

²⁾ Por. przedmioty naukowe w katalogu szkoły żydowskiej (w księdze p. t. „Cultussteuer-Ausweise an die Bezirkshauptmannschaft“).

³⁾ p. „Copir Buch d. isr. Cultusgemeinde in Teschen“, r. 1859, str. 1.

⁴⁾ Ilość uczniów w 1852 r. wynosiła 30 (p. katalog szkoły żydowskiej).

⁵⁾ por. „Copir Buch“... r. 1860, str. 21.

⁶⁾ Ponowne otwarcie szkoły nastąpiło pono w 1867 r. (p. „Cassabuch »A« der Teschner Isr. Cultusgemeinde“, r. 1867, str. 5). W 1870 r. znowu ją rozwiązano (p. „Copir Buch...“ r. 1870, not. 62). Po raz trzeci otworzono ją najprawdopodobniej w 1874 r.

⁷⁾ p. „Cassabuch »A«“, r. 1874, str. 144; budynek szkoły znajdował się na dzisiejszym placu Teatralnym p. l. 163.

i Auerhahn (w 1870 r.).⁸⁾ Inspekcję wykonywał p. Melcher, naczelnik urzędu pocztowego w Cieszynie.

Gdy w r. 1876 zniesiono szkoły wyznaniowe, również żydowska szkoła w Cieszynie — ku zadowoleniu Żydów cieszyńskich⁹⁾ — uległa zwinieciu, spowodu czego wyłoniła się konieczność stworzenia szkoły fragmentarnej, której zadaniem miało być udzielanie młodzieży, wyłącznie żydowskiej wiedzy.

Tak zrodziła się w 1876 r. znana w naszym mieście „Talmud Tora“.¹⁰⁾

* * *

Spiritus movens „Talmud Tory“ w okresie jej powstania byli głównie pp.: Bernard Glesinger i Maurycy Fasał. Ten — na początku za prezesury Glesingera, następnie jako prezes — przez przeszło 40 lat gorliwie o dobro „Talmud Tory“ się starał. Rzecz jasna, o „dobro“ w ówczesnym — asymilatorskim — pojęciu. Nauka modlitwy bowiem, nieco suchej gramatyki hebrajskiej, oraz trochę zwyczajów liturgicznych¹¹⁾ było szczytem marzeń owych czasów.¹²⁾

Realizatorami tych marzeń byli nauczyciele pp. Ignacy Braunberg i H. Deutsch, a od r. 1879 — gdy Deutsch opuścił posadę — Joachim Gutmann.¹³⁾ Intencje ich były bezwątpienia dobre. Tem bardziej usiłowania p. Gutmanna, o którego nieprzeciętnej wiedzy talmudycznej świadczy jego rozprawa „Orchoth Chajim“, podająca wszystkie przepisy

⁸⁾ Szkoła zatrudniała zwykle trzech nauczycieli, z których jeden był kierownikiem.

⁹⁾ Żydzi bielscy natomiast zachowali swoją odrębną szkołę żydowską, wystarawszy się dla niej w 1877 r. o prawo publiczności (p. Dr. Aronsohn: „Die israelitische Kultusgemeinde in Bielitz“ (1865—1905), Bielsko, 1905, str. 10.

¹⁰⁾ Pierwsze Walne Zebranie Stowarzyszenia „Talmud Tora“ odbyło się 15/VI 1876 (p. I ks. prot. T. T., str. 1).

¹¹⁾ Zob. „Statuten des Talmud-Thora-Vereines in Teschen, 1876, § 1, jakoteż „Jahresbericht des Talmud-Thora-Vereines in Teschen, 1876/77 (Rückblick).

¹²⁾ O niezadowoleniu Rabina Simona Friedmanna, sprawującego nadzór nad szkołą, z poziomu nauki w T. T. świadczy protokół Wydziału T. T. z dnia 11 stycznia 1891 r.

¹³⁾ Od r. 1893 p. Gutmann był jedynym nauczycielem T. T.

rytualne w sposób zwięzły i pedagogiczny. Był on prawieże wyjątkiem ogólnego typu ówczesnych nauczycieli religii mojżeszowej. Nie cechowała go przedewszystkiem — jak już zaznaczono — ignorancja w dziedzinie judaistyki, nie był wrogiem narodu żydowskiego i nauki żydowskiej — co było, niestety, wśród żydowskich nauczycieli religii owych czasów na porządku dziennym. Ale cóż z tego, skoro atmosfera, wśród której żył, była przesycona negacją i minimalizmem religijnym i narodowym. Wobec tego sukcesy jego żmudnej pracy musiały być znikome...

Ten stan rzeczy, głównie ten duch, panował w szkole do okresu po wojnie światowej.¹⁴⁾

* * *

W 1921 r. obejmuje kierownictwo „Talmud Tory“ p. Dr. Samuel Reichert, znany lekarz cieszyński, który stoi na czele Stowarzyszenia do r. 1925.¹⁵⁾ Po nim prezesem Stowarzyszenia jest p. redaktor Jakób Reichmann, szczerze oddany sprawie „Talmud Tory“.

Pod ich prezesurą wlewają w „Talmud Torę“ nowy ożywczy zdrój, nauczyciele pochodzący ze wschodnich połaci Rzeczypospolitej Polskiej, jak p. kantor Herman Vielwahr i córka jego p. Marja Lewitan, a następnie p. Wilhelm Wechsler, obecny nauczyciel religii w cieszyńskich szkołach powszechnych, oraz p. nadkantor Ojzjasz Fischmann.

Wspomniane ożywienie wyraża się jednak tylko w zmianie metod nauki, nie zaś w zakresie nauczania. Horyzont żydowski ucznia T. T. nie mógł przy takiej nauce się rozszerzyć. Nauka

---

¹⁴⁾ Materiał uczniowski, owego czasu, składał się zazwyczaj w swej przygniatającej większości z dziewcząt, a to dlatego, bo i ortodoksi cieszyńscy — którzy w dziewięćdziesiątych latach ubiegłego stulecia tu się pojawili — posyłali swoje dziewczęta do tej szkoły. Przed napływem ortodoksów z Małopolski przeważa w szkole ilość chłopców (stosunek 3:1), (patrz „Jahresbericht...“ 1876/7, str. 4 i „Jahresbericht...“ 1877/8, str. 4).

Ilość uczniów sięgała w latach szk. 1876/7 i 1877/8 blisko 120, a w późniejszych czasach, np. w r. szk. 1910/11 wynosiła 98.

¹⁵⁾ W 1924 r. powstaje w Czeskim Cieszynie osobna „Talmud Tora“.

bowiem nadal dusiła się w zaklętym ciasnym kole wyłącznej liturgji.

W każdym razie należy stwierdzić, że był to pierwszy szczebel do przeobrażenia, jakiemu „Talmud Tora“ z biegiem czasu ulec musiała.¹⁶⁾

* * *

Właściwy przełom w istocie „Talmud Tory“ powstaje dopiero w 1931 r., gdy Wydział Stowarzyszenia, jeszcze pod przewodnictwem p. red. Reichmanna, przy wydatnej pomocy pp. Hermana Treutlera i Bernarda Dornitza, przystępuje do przebudowy szkoły *in capite et membris*.

„Talmud Tora“ staje wówczas bez ogródek na platformie programu narodowo-żydowskiego. Nie jest ona wprawdzie szkołą „tarbutową“, kładzie bowiem wielki nacisk na wychowanie religijne młodzieży, ale nastawienie palestynocentryczne stanowi jej integralną część. Jej ideałem jest wszczepienie wychowankom swoim — na tle miłości do Erec Izrael, narodu i jego tradycji — oprócz odpowiedniej ilości wiedzy żydowskiej, przekonanie, że literatura judaistyczna nie jest żadną archeologją, nad którą ślęczyć powinni tylko fachowcy, lecz krynicą, z której Żyd o aspiracjach nowoczesnych swoje potrzeby duchowe czerpać i zaspakajać może. Dążeniem jej jest, by uczeń, opuszczając zakład, miał — jak np. uczeń ze szkoły polskiej — *przeświadczenie*, że poznał w szkole tylko *znikomą część* wielkiej, ciągle rozwijającej się literatury hebrajskiej, którą i później — we wolnych chwilach — powinien śledzić. Rzecz jasna, że wobec takiego postawienia sprawy wychowania, żywy język hebrajski zajmuje w programie naukowym szkoły nader poczesne miejsce.

Jak już zaznaczono, szkoła zwraca wielką uwagę na wychowanie religijne młodzieży. Oprócz strony teoretycznej tegoż wychowania, wielką rolę odgrywa praktyka religijna. Znajduje ona dobitny wyraz w sobotnich nabożeństwach popołudniowych dla młodzieży, w których ona sama bierze *czynny udział*. Prze-

---

¹⁶⁾ Ilość uczniów obracała się wówczas pomiędzy 91 (w r. szk. 1920/21) a 66 (w r. szk. 1923/4).

bieg nabożeństwa jest następujący: W każdą sobotę coraz inny z uczniów jest kantorem i recytatorem Tory. Modlitwę również cała prawie młodzież, przez wywoływanie poszczególnych uczestników, głośno odczytuje. Następnie odbywa się referat i korreferat ucznia na temat bieżącego rozdziału biblijnego, poczem wywiązuje się — pod kierownictwem rabina i nauczyciela T. T. — dyskusja.

* * *

Zreorganizowana T. T. zaangażowała dwóch kwalifikowanych nauczycieli — absolwentów seminarjum dla nauczycieli rel. mojż. w Warszawie — w osobach pp. *Lazara Engla* i *Mojżesza Jahrbłuma*.

Z początkiem r. szk. 1934/5 p. Jahrblum, który swoje obowiązki sumiennie i z pożytkiem dla uczniów spełniał, z posady zrezygnował ze względu na swój wyjazd do Palestyny.

Do r. szk. 1934/5 pobierały w T. T. naukę nie tylko dzieci w wieku szkolnym, ale również młodzież, zorganizowana w Stowarzyszeniach sjonistycznych. „Talmud Tora“ miała wówczas 199 uczniów, podzielonych na 16 kursów, przy 47 godzinach nauki tygodniowej.

Od r. szk. 1934/5 udzielanie nauki w T. T. ogranicza się do dzieci w wieku szkolnym, w konsekwencji czego do szkoły uczęszcza obecnie 62 uczniów, rozmieszczonych w pięciu kursach.

W obliczu zmniejszonej ilości dzieci¹⁷⁾ wystarczyła jedna siła nauczycielska, w osobie p. Engla, który cieszy się sympatją dzieci i wywiązuje się ze swego zadania ku zadowoleniu Wydziału Stowarzyszenia i rodziców.

Przez krótki czas pełnił funkcję nauczyciela p. *Batist ze Skoczowa*.

* * *

Jeśli chodzi o Wydział Stow. „Talmud Tora“, to od roku 1932 stoi na jego czele weteran sjonizmu cieszyńskiego, adwokat Dr. *Maksymiljan Kleinberg*. O jego wielkim zainteresowaniu dla T. T. może świadczyć następujące zestawienie:

---

¹⁷⁾ Na zmniejszenie ilości dzieci wpłynęło też powstanie w tym czasie szkoły ortodoksyjnej dla dziewcząt „Bajs Jaakow“.

Od roku 1876—1932 Wydział Stow. T. T. odbył 65 posiedzeń.

Od roku 1932—1936 (pod prezesurą Dra Kleinberga) odbył Wydział 39 posiedzeń.

Również wiceprezes Stow. T. T., radca miejski, adwokat Dr. Henryk Glanz, od r. 1932 bez przerwy zasiada w Wydziale Stowarzyszenia, chętnie z nim współpracuje, stawiając się na każde jego zawołanie.

Dr. Emil Adler — ściślej: Drowa Adlerowa — w sposób wzorowy stawia opór upiorowi deficytowemu.

Z innych współpracowników ostatniego okresu należy wymienić pp.: Błp. Brunon Schramek, Dyr. Bertold Auerbach, Jakób Borger, Maurycy Elsner, Mendel Haber, Salomon Huppert, Dr. Alexander Kohn, Józef Kohn, Dr. Fryderyk Krieger, Herman Neuger, Wiktor Silbermann, Emanuel Spitzer, Egon Zuckerman.

Skład obecnego Wydziału jest — oprócz wymienionych już pp.: prezesa, wiceprezesa i kasjera — następujący: pp. Felix Herbst (sekretarz), Ludwik Apfel, Alojzy Fischbein, Juljusz Kohn, Izak König, Jakób Löffler, Dr. Izak Pastor, Adolf Rindl. Z ramienia gminy wyznaniowej zasiada w Wydziale p. red. Reichmann. Jako kierownik T. T. bierze we wszystkich posiedzeniach udział rabin gminny Dr. Aron Eisenstein.

* * *

Od 1931 r. Izraelicka Gmina Wyznaniowa w Cieszynie pokaźną kwotą przyczynia się do ufundowania bytu materialnego „Talmud Tory“. Z osób prywatnych na szczególnie podkreślenie zasługuje regularne zasilanie kasy T. T. przez znanych filantropów cieszyńskich, spadkobierców firmy J. Ph. Glesinger.

* * *

Przepuściliśmy pokrótce przez pryzmat krytyki 60 lat działalności wychowawczej żydostwa cieszyńskiego. Nie pomińmy

również terażniejszości, nie szczędźmy prawdy i naszemu współczesnemu społeczeństwu:

W chwili powstania nowej, zreorganizowanej „Talmud Tory“, nie okazaliście wobec niej zbytniego entuzjazmu. Raził was „nadmiar“ nauki, którą nowa szkoła „obarcza“ wasze dzieci. Obawialiście się, że przez pilne uczęszczanie do „Talmud Tory“ i poważne traktowanie jej przedmiotów, dzieciom mniej czasu zostanie na n a d o b o w i ą z k o w e zajęcia. Uważaliście język hebrajski, wraz z całą naszą przebogatą literaturą, za zbyteczny balast.

Przetrzymaliśmy ten okres „chłodu“ z waszej strony. Kontynuowaliśmy wytrwale nasze wysiłki w kierunku utrzymania i rozwoju jedynej, nawskróś żydowskiej, placówki kulturalnej naszego miasta.

Sądźmy, że nurt dziejów, choćby ostatnich trzech lat, i Was przekonał o kruchości podstaw waszych sądów. Przekonaliście się już napewno, gdzie przyszłość waszych dzieci leży i — co najważniejsze — że być u ś w i a d o m i o n y m Ż y d e m jest jedyną nieprzemijającą wartością w wirze czasu.

To czyni z waszych dzieci szkoła hebrajska „Talmud Tora“.

Wstępujcie zatem w jej szeregi jako członkowie — i popierajcie ją przy każdej sposobności.

Program nauki zreorganizowanej szkoły „Talmud Tora“ w Cieszynie.

1 kurs	dzieci przed- szkola	3 godz. tyg.	język hebrajski z odp. po- dręcznika	czytanie	pisanie		
2 kurs	1 klasa szkoły powszechnej	3 „	pięcioksiąg we- dług rozdzia- łów tygodn. (w wyimk.)	liturgia			
3 kurs	2 „	4 „	j. w.	j. w.	rozwój jiszuwu palestyńskiego		
4 kurs	3 „	5 „	j. w.	j. w.	j. w.	pierwsi prorocy (w wyimkach)	
5 kurs	4 „	6 „	j. w.	j. w.	o rozwoju Palestyny wedle wyd. „Molad- tejnu“	pierwsi prorocy	historja lit. hebr. od epoki odrodz. (we formie lekkiej)
6 kurs	5 „	6 „	pierwsi prorocy	ostatni prorocy (w wyimk.)	komentarz Raszi'ego	liturgia: „oby- czaje i zwycza- je żydowskie“	j. w. (c. d.)
7 kurs	6 „	5 „	j. w.	ostatni prorocy	antologia litera- tury hebrajskiej		
8 kurs	1 klasa gimn.	4 „	ostatni prorocy	antologia lite- ratury hebr.			
9 kurs	2 „	3 „	pisma (K'tabim) (wymyki)	wymyki z Mi- szny			
10 kurs	3 „	2 „	agady talmu- dyczne Bialika	hist. lit. hebr. (od początku) dokładnie omówione			
11 kurs	4 „	2 „	j. w.	j. w. (c. d.)			
12 kurs	1 klasa liceum	1 „	twórczość poszcze- gólnych pisarzy hebrajskich				
13 kurs	2 „	1 „	j. w.				

Spis uczniów w r. szk. 1935/6.

I kurs.

1. Abend Hania
2. Beckman Ludwika
3. Eibenschütz Igo
4. Fischbein Berta
5. Fischheimer Lola
6. Grünbaum Gerhard
7. Landsberger Gerda
8. Mauser Zygfryd
9. Olliner Eryk
10. Pomeranz Salo
11. Schulman Eryka
12. Schaufeld Frania
13. Weber Kurt.

II kurs.

1. Better Beno
2. Better Erna
3. Blasenstein Berta
4. Dreyfus Norbert
5. Fischmann Hela
6. Häcker Amalja
7. Kleiner Hilda
8. Kohn Zuzanna
9. Krieger Waldemar
10. Löffler Jerzy
11. Lubelska Anna
12. Reiter Sonia
13. Schmeidler Karol
14. Schleuderer Mina
15. Weber Herbert
16. Wolf Rózia
17. Zehngut Marcin
18. Ziegler Janina

III kurs.

1. Better Fryderyk
2. Better Rut
3. Eisenberg Jan
4. Eisenberg Kurt
5. Fischheimer Gertruda
6. Fischmann Mina
7. Haber Bertold
8. Hornung Ernest
9. Huppert Herman
10. Kleinberg Hania
11. Knopf Zygfryd
12. Kohn Piotr
13. Lieberman Zygmunt
14. Löffler Robert
15. Oberländer Leopold
16. Sandhaus Fred
17. Schramek Jan
18. Strauss Szarlota

IV kurs.

1. Adler Bruno
2. Berliński Jakób
3. Berlińska Salomea
4. Fischmann Markus
5. Knopf Wiktor
6. König Samuel
7. Lubelski Eljasz

V kurs.

1. Apfel Alfred
2. Brandstätter Egon
3. Fischmann Józef
4. Haber Regina
5. Kempler Kurt
6. Krieger Ignacy

Spis członków wspierających T. T.

Izraelicka Gmina Wyznaniowa.

1. Dr. Adler Emil	30. Kohn Walter
2. Alt Alojzy	31. König Izak
3. Kpt. Apfel Jakób	32. Landsberger Eljasz
4. Apfel Ludwik	33. Inż. Lanzer Erwin
5. Baran Izydor	34. Lieberfreund
6. Dr. Berger Herz	35. Löffler Jakób
7. Better Adolf	36. Mauser
8. Dr. Borger Ernst	37. Dr. Müller Ludwik
9. Borger Jakób	38. Dr. Pastor Izak
10. Dr. Eibenschütz Witold	39. Dr. Ramler Izrael
11. Dr. Eisenstein Aron	40. Reiter Arnold
12. Eisner Arnold	41. Rindl Adolf
13. Eisner Herman	42. Ritter Natan
14. Elsner Maurycy	43. Rosenzweig
15. Fischbein Alojzy	44. Rosthal Adolf
16. Dr. Glanz Henryk	45. Dr. Sandhaus Dawid
17. Gold Olga	46. Dr. Schwarz Otto
18. Goldsamt Natan	47. Inż. Serog Józef
19. Gross Maurycy	48. Dr. Silberstein
20. Grünfeld Augusta	(Fa J. Ph. Glesinger)
21. Haftel Jan	49. Śliwka Michał
22. Herbst Felix	50. Schulman Leon
23. Hornung	51. Inż. Spieler Maurycy
24. Huppert Jakób	52. Stechler Karol
25. Huppert Salomon	53. Weber Edward
26. Jäger Adam	54. Wulkan Natan
27. Dyr. Klebinder Zygmunt	55. Virag i Syn
28. Dr. Kleinberg Maksymiljan	56. Zehngut Jakób
29. Kohn Juljusz	57. Inż. Ziegler

Spis imiennikowy wydziału

Wydział Lekarski

1	Dr. Antoni	1	Dr. Antoni
2	Dr. Antoni	2	Dr. Antoni
3	Dr. Antoni	3	Dr. Antoni
4	Dr. Antoni	4	Dr. Antoni
5	Dr. Antoni	5	Dr. Antoni
6	Dr. Antoni	6	Dr. Antoni
7	Dr. Antoni	7	Dr. Antoni
8	Dr. Antoni	8	Dr. Antoni
9	Dr. Antoni	9	Dr. Antoni
10	Dr. Antoni	10	Dr. Antoni
11	Dr. Antoni	11	Dr. Antoni
12	Dr. Antoni	12	Dr. Antoni
13	Dr. Antoni	13	Dr. Antoni
14	Dr. Antoni	14	Dr. Antoni
15	Dr. Antoni	15	Dr. Antoni
16	Dr. Antoni	16	Dr. Antoni
17	Dr. Antoni	17	Dr. Antoni
18	Dr. Antoni	18	Dr. Antoni
19	Dr. Antoni	19	Dr. Antoni
20	Dr. Antoni	20	Dr. Antoni
21	Dr. Antoni	21	Dr. Antoni
22	Dr. Antoni	22	Dr. Antoni
23	Dr. Antoni	23	Dr. Antoni
24	Dr. Antoni	24	Dr. Antoni
25	Dr. Antoni	25	Dr. Antoni
26	Dr. Antoni	26	Dr. Antoni
27	Dr. Antoni	27	Dr. Antoni
28	Dr. Antoni	28	Dr. Antoni
29	Dr. Antoni	29	Dr. Antoni
30	Dr. Antoni	30	Dr. Antoni

Z okazji 60^{cio} lecia istnienia „Talmud Tory“
w CIESZYNIE

odbędą się

w niedzielę, dnia 21 czerwca b. r., następujące uroczystości:
przedpołudniem o godz. 11

NABOŻEŃSTWO W SYNAGODZE

popołudniu o godz. 16

AKADEMJA W HOTELU „POD JELENIEM“

na które W. P. wraz z Szan. Rodziną zaprasza

ZARZĄD STOWARZYSZENIA
„TALMUD TORY“.

---

*Aulässiglich des 60-jährigen Bestandes der „Talmud Thora“
in CIESZYN*

finden

*am Sonntag, d. 21 Juni l. J., folgende Veranstaltungen statt:
Vormittags um 11 Uhr*

EIN GOTTESDIENST IN DER SYNAGOGE

nachmittags um 16 Uhr

EINE AKADEMIE IM HOTEL „BRAUNER HIRSCH“

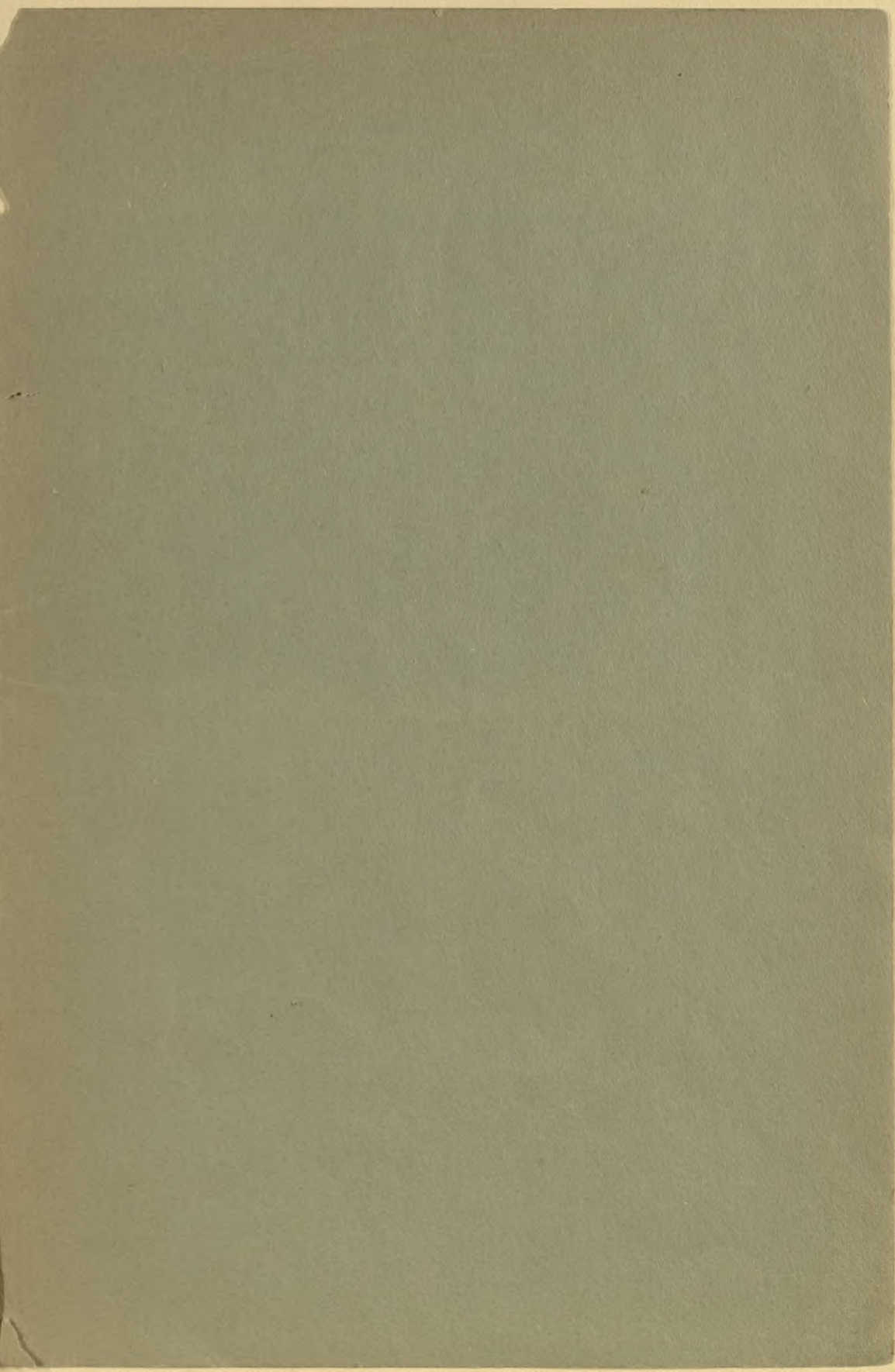
zu welchen Sie s. w. Familie höfl. eingeladen werden.

DER VEREINSVORSTAND.

Z okazji 80-letniej rocznicy „Talmud Tori”
w CIESZYNE
w niedzielę dnia 21 czerwca b. r. następująco wyznaczamy
prezentację o godz. 11
NARODZINY W SYNAGODZIE
prezentacja o godz. 18
AKADEMIA W HOTELU „POD JELENIEM”
na której W. P. wraz z Szym. Hirschem zapraszają
ZARZĄD STOWARZYSZENIA
„TALMUD TORI”

Aufstellung des 80-jährigen Bestandes der „Talmud Thorä”
in CIESZYNE
am Sonntag d. 21 Juni d. J. folgende Veranstaltungen statt
finden:
EIN GOTTESDIENST IN DER SYNAGOGA
am Montag den 20. Juli
EINE AKADEMIE IM HOTEL „BRAUNER HIRSCH”
zu welcher Sie u. w. Familie höflich eingeladen werden
DER VEREINSVORSTAND

C005033 L

W. B.

KOMP.